

اُنْلُ مَا اُوْحَى إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَبِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ

આપ ઈસ કિતાબ કી તિલાવત કરતે રહ્યે જો આપ કી તરફ વહી કી ગઈ હે ઓર નમાજ કાઈમ કીજિયે.

إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ

યકીનન નમાજ બેહયાઈ ઓર બુરે કામોં સે રોકતી હૈ. ઓર અલ્લાહ કા જિક

أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٧﴾ وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ

સબ સે બડી ચીજ હૈ. ઓર અલ્લાહ જાનતા હૈ વો જો તુમ કરતે હો. ઓર બેહતર અન્દાજ કે સિવા

الْكِتَبِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ﴿٨﴾ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ

એહલે કિતાબ સે જઘડા મત કરો. મગાર વો જો ઉન મેં સે જાલિમ હું

وَقُولُوا أَمَنَّا بِالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَأُنْزِلَ إِلَيْكُمْ

ઓર થું કહો હમ ઈમાન લાયે હેં ઉસ કિતાબ પર જો હમારી તરફ ઉતારી ગઈ ઓર જો તુમછારી તરફ ઉતારી ગઈ

وَإِلَهُنَا وَإِلَهُكُمْ وَاحِدٌ وَّ نَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٩﴾

ઓર હમારા ઓર તુમછારા માખૂદ એક હી હૈ ઓર હમ ઉસી કે તાબેદાર હું.

وَكَذِلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَبَ فَالَّذِينَ اتَّيْنَاهُمُ الْكِتَبَ

ઓર ઈસી તરફ હમ ને આપ કી તરફ યે કિતાબ ઉતારી. ફિર વો જિન કો હમ ને કિતાબ દી

يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ هُوَ لَهُ مُؤْلَءٌ مَّنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ

વો ઈસ પર ઈમાન રખતે હું. ઓર ઈન લોગોં મેં સે કુછ ઉસ પર ઈમાન રખતે હું. ઓર હમારી આયતોં કા

بِإِيمَانٍ إِلَّا الْكُفَّارُونَ ﴿١٠﴾ وَمَا كُنْتَ تَتَلَوَّ مِنْ قَبْلِهِ

ઇન્કાર નહીં કરતે મગાર જો કાફિર હું. ઓર આપ ઈસ સે પહલે ન કોઈ કિતાબ તિલાવત

مِنْ كِتَبٍ وَلَا تَخْطُلْهُ بِيَمِينِكَ إِذَا لَّأَرَتَابَ الْمُبْطَلُونَ ﴿١١﴾

કરતે થે ઓર ન અપને દાણે હાથ સે લિખતે થે, તથ તો જરૂર બાતિલપરસ્ત શક મેં પડતે.

بَلْ هُوَ أَيْتُ بَيْنَتٍ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمُ

બદકે યે રોશન આયતો હું ઉન લોગોં કે સીનોં મેં જિન કો ઈલ્મ દિયા ગયા.

وَمَا يَجْحَدُ بِإِيمَانِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿١٢﴾ وَقَالُوا

ઓર હમારી આયત કા જાલિમ લોગ હી ઇન્કાર કરતે હું. ઓર કેહતે હું

لَوْلَا أُنْزَلَ عَلَيْهِ أَيْتٌ مِّنْ رَّبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْأَيْتُ

ઉસ પર ઉસ કે રબ કી તરફ સે મોઅજિજાત કયુંનહી ઉતારે ગયે? આપ ફરમા દીજિયે કે મોઅજિજાત તો સિઝ

عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝ أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا

अल्लाह के पास हैं. और मैं तो सिंह साफ़ डराने वाला हूँ. क्या उन के लिये ये काफ़ी नहीं हैं

أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَبَ يُتْلَى عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ

के हम ने आप की तरफ ये किताब उतारी जो उन पर तिलावत की जाती है. यकीनन उस में

لَرْحَمَةً وَذُكْرًا لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝ قُلْ كَفَى بِاللَّهِ بَيْنِي

रहमत है और नसीहत है ऐसी कौम के लिये जो ईमान लाती है. आप फरमा दीजिये अल्लाह मेरे

وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا إِيمَانُهُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۝

और तुम्हारे दरभियान काफ़ी गवाह हैं. अल्लाह जानता है जो कुछ आसमानों और जमीन में है.

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ

और जो भातिल पर ईमान रखते हैं और अल्लाह के साथ कुछ करते हैं, यही लोग खसारा उठाने

الْخَسِرُونَ ۝ وَيَسْتَعْجِلُونَ كِبَالْعَدَابِ ۝

वाले हैं. और ये लोग आप से अजाब जल्दी तब कर रहे हैं.

وَلَوْلَا أَجَلُ مُسَمَّى لِجَاءَهُمُ الْعَذَابُ وَلَيَأْتِيهِمْ بَعْتَدَةً ۝

और अगर वक्त मुकर्रर किया हुवा न होता तो उन के पास अजाब आ जाता. और अलबत्ता उनके पास वो

وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝ يَسْتَعْجِلُونَ كِبَالْعَدَابِ ۝

अचानक ही आ जाएगा और उन्हें मालूम भी नहीं होगा. ये आप से अजाब जल्दी तब कर रहे हैं.

وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطٌ بِالْكُفَّارِينَ ۝ يَوْمَ يَغْشِيُ الْعَذَابُ ۝

और यकीनन जहन्नम काफ़िरों को घेरने वाली है. जिस दिन उन को अजाब ढांप देगा।

مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ دُوْقُوا ۝

उन के उपर से और पैरों के नीचे से और कहेगा। के तुम

مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ يُعَبَّادِي الَّذِينَ آمَنُوا ۝

अपने आमाल के मजे लो. ए मेरे बन्धो जो ईमान लाए हो!

إِنَّ أَرْضَنِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّاَيِ فَاعْبُدُونِ ۝ كُلُّ نَفْسٍ

यकीनन मेरी जमीन वसीआ है, तो तुम मेरी ही ईबादत करो. हर जनदार को

ذَلِيقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا ۝

मौत का मजा यधना है. फिर हमारी तरफ तुम्हें वापस आना है. और जो ईमान लाए

وَ عَلِمُوا الصِّلَاحَتِ لَنَبْوَئِنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرْفًا تَخْرُنِي
 اُور نک اعمال کرتے رہے، ہم یعنی اُر زر جنات میں سے ڈیکھا دے گے اسے بalaخانوں (عپر والی مانیں) ہے!

مِنْ تَحْتِهَا الْأَمْرُرُ خَلِدِينَ فِيهَا نِعْمَ أَجْرُ الْعَبْلِينَ ۝
 میں جن کے نیچے سے نہ رہے بھتی ہوں گی، جن میں وہ ہمہ شاہزادے ہوں گے۔ اعمال کرنے والوں کا بدلہ کیتا آرہا ہے!

الَّذِينَ صَابَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۝
 وہ لوگ جنہوں نے سبھ کیا اور اپنے رب پر تکمیل کرتے ہے۔

وَ كَائِنُ مِنْ دَآبَةٍ لَا تَحْمُلُ رِشْقَهَا إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاهُمْ
 اُر کینے جانوار ہے جو اپنی رہیں ہے اور نہیں رہتے۔ اعلیٰ ہی یعنی اُر تعمد بھی رہی دےتا ہے۔

وَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ وَ لَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ
 اُر اعلیٰ ہی یعنی اُر سوچنے والی، اعلیٰ والی ہے۔ اور اگر آپ یعنی اُر سے پوچھیں کیس نے آسمان

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَرَ الشَّمْسَ وَالْقَرَّ لَيَقُولُنَّ
 اُر جمین پیدا کیے اور کیس نے یہ اور سوڑک کو کام میں لگا رہا ہے، تو اُر وہ بولے گے کہ اعلیٰ ہی نے۔

اللَّهُ۝ فَإِنِّي يُؤْفَكُونَ ۝ إِنَّ اللَّهَ يَسْطُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ
 کفر کہاں وہ لٹا دے جاتے ہے؟ اعلیٰ رہی کوشیدا کرتا ہے جس کے لیے

يَسَّاءُ مِنْ عَبَادَةٍ وَيَقْدِرُ لَهُ۝ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
 یا ہتھا ہے اپنے بندوں میں سے اور تانگ کرتا ہے جس کے لیے یا ہتھا ہے۔ یکیناں اعلیٰ ہر یہی کو بھوپ

عَلِيهِمْ ۝ وَ لَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ تَرَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
 جانے والی ہے۔ اور اگر آپ یعنی اُر سے سوال کرے کہ کیس نے آسمان سے پانی ہتھا رہا،

فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مُوْتَهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ۝
 کفر یعنی اُر کے لیے اس کے بھوپ کو جانے کے باعث یعنی اُر کیا، تو اُر وہ جواب دے گے کہ اعلیٰ ہی نے۔

قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ۝ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۝
 آپ اس کے لیے اس کے تماام تاریخ اعلیٰ ہی کے لیے ہے۔ لیکن یعنی اُر میں سے اکسار سمجھتے نہیں۔

وَمَا هَذِهِ الْعِيُونَ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوَ وَ لَعُبْ ۝ وَ إِنَّ الدَّارَ
 اُر یہ دنیا کی نہیں ہے مگر دلکشی اور بل۔ اور یکیناں آبھرست

الْآخِرَةَ لَهُيَ الْحَيَاةُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۝
 والی، ہر دلکشی اور دلکشی اسے کہا جائے گا اسے کاشی، یہ سمجھتے۔

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلُكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ

کیا جب وہ سوار کرتے ہوئے کشاتی میں تو اعلیٰ کو پوکارتے ہوئے وہی کے لیے ایجاد کو بآلس کرتے

الَّذِينَ هُوَ فِلَمَا نَجَّهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ۝

ہوئے۔ کیا جب اعلیٰ کی ترک بھی کر لے آتا ہے، تو ہمیں ہی وہ شرک کرنے لگتے ہیں۔

لَيَكُفُرُوا بِمَا أَتَيْنَاهُمْ وَلَيَأْتِيهِمْ فَسَوْقَ يَعْلَمُونَ ۝

تاکہ ناشکری کرے۔ وہ نے امانت میں جو ہم نے وہیں دیا۔ اور تاکہ وہ ملے۔ کیا جو وہ پتا چلے گا۔

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا أَمِنًا وَيَتَحَطَّفُ النَّاسُ

کیا وہیں نے دेखا۔ نہیں کہ ہم نے امانت وہیا ہمیں بنا دیا ہے۔ اس کے انتරاف سے وہ ک

مِنْ حَوْلِهِمْ طَافِيْلَ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ

لیے جاتے ہیں؟ کیا کیا وہ بآلتیل پر ہمیں رجھتے ہیں اور اعلیٰ کی نے امانت کی ناشکری

يَكُفُرُونَ ۝ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ

کرتے ہیں؟ اور وہ سے یادا یادیم کیون ہو گا۔ جو اعلیٰ پر ۷۰

كَذِبًا أَوْ كَذَبَ بِالْحَقِّ لَهَا جَاءَهُ طَالِبُ الْيَسِ

دھوکہ یا ہک کو جوڑلاعے جب وہ وہیں پر پاس آئے؟ کیا

فِي جَهَنَّمَ مَثْوَى لِلْكُفَّارِينَ ۝ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِيْنَا

جہنم کا فیروز کا دیکھنا نہیں؟ اور وہ لوگ جنہیں نے مُجاہدیا کیا ہماری بآلتیل

لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبْلَنَا طَ وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ۝

تو ہم وہیں ہمارے راستوں کی یاد رکھنے کرے گو۔ اور یقیناً اعلیٰ اپنے سامنے کرنا ہے۔

رکوع اُنہا

(۳۰) سُبْلَنَا طَ الرُّومُ مَكَبِيرٌ

۶۰ ایا تھا

اور ۶ رुکوٰع ہے سُبْلَنَا طَ مککا میں ناجیل ہوئی اس میں ۶۰ آیتے ہیں

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

پڑھتا ہے اعلیٰ کا نام لے کر جو بدا مہر بھان، نیحاۃت رہم وہیا ہے

الْهَمَّ ۝ غُلَبَتِ الرُّومُ ۝ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ

اللیک لام بیم۔ یعنی اسیں جمیں کے کریبی ایساکے میں مغلوب ہوئے۔ اور وہ

مِنْ بَعْدِ غُلَبَتِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ۝ فِي بَضْعِ سِنِينَ هُنَّ

مغلوب ہونے کے بعد ۴۴ ہی گالیب ہو گو۔ یہ د سال میں۔ تمہارا

الْأَمْرُ مِنْ قَبْلٍ وَمِنْ بَعْدٍ وَ يَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ

ઉમ્રૂર અલ્લાહ હી કે કષેત્રો મેં હેં ઈસ સે પેહલેભી ઓર ઈસ કે બાદ ભી. ઓર ઉસ દિન ઈમાન વાલે અલ્લાહ કી

الْمُؤْمِنُونَ ۝ بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ

નુસ્રત પર ખુશ હો જાયેંગે. અલ્લાહ નુસ્રત કરતા હૈ જિસ કી ચાહતા હૈ. ઓર વો જબરદસ્ત હૈ,

الرَّحِيمُ ۝ وَعْدَ اللَّهِ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ

નિહાયત રહમ વાલા હૈ. યે અલ્લાહ કે વાદે કે તૌર પર હૈ. અલ્લાહ અપને વાદે કે બિલાફ નહીં કરેગા,

وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝ يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا

લેકિન અકસર લોગ જાનતે નહીં. વો દુન્યવી જિન્દગી કે જાહીર કા ઈલમ

مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۝ وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ ۝

રખતે હૈને. એર વો આધિરત સે ગાફિલ હૈને.

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي آنفُسِهِمْ قَمَّا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ

ક્યા ઉન્હોંને સોચા નહીં અપને દિલ મેં કે અલ્લાહ ને આસમાન ઓર જમીન ઓર ઉન કે

وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَاجِلٌ مُّسَمٌ

દરમિયાન કી ચીજેં પૈદા નહીં કીં મગર હક કે સાથ ઓર એક મુકર્રરા વકત તક કે લિયે?

وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ لَكَفِرُونَ ۝

ઓર યકીનન ઈન્સાનોં મેં સે બહોત સે અપને રબ કી મુલાકાત કા ઈન્કાર કરતે હૈને.

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ

ક્યા વો જમીન મેં ચલે (ફિરે) નહીં કે દેખતે કે ઉન લોગોં કા અન્જામ

عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً

કેસા હુલા જો ઉન સે પહલે થે. જો ઉન સે જ્યાદા કુલ્યત વાલે થે

وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا

ઓર ઉન્હોંને જમીન કો જોતા ઓર આબાદ કિયા થા ઉસ સે જ્યાદા જિતા ઈન્હોંને આબાદ કિયા હૈ

وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ ۝ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ

ઓર ઉન કે પાસ ઉન કે પૈગમ્બર રોશન મોઅજિજાત લે કર આએ થે? ફિર અલ્લાહ ઐસા નહીં થા કે ઉન પર

وَلَكِنْ كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۝ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةً

જુલમ કરતા, લેકિન વો અપની જાનોં પર જુલમ કરતે થે. ફિર બુરા કરને વાલોં

الَّذِينَ أَسَاءُوا السُّوَآئِيْ أَنْ كَذَّبُوا بِأَيْتِ اللَّهِ وَكَانُوا

کا انعام بھوت ہی بُرًا ہُوَ، اس واجہ سے کے عنہوں نے اخلاع کی آیات کو جوڑ لایا اور وہ عن

بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ۝ اللَّهُ يَبْدُؤُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ

کے ساتھ مذاک کرتے ہے۔ اخلاع پہلی بار مخالف پیدا کرتا ہے، فیکر عنہ کو دوبارا پیدا کرے گا،

ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبَيِّسُ

فیکر عنہ کی ترک تھم لوتا ہے جاؤ گے۔ اور جس دن کیامت کا ایم ہو گی تو مُعاشرین لے گا

الْمُجْرِمُونَ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ مِنْ شَرِكَاءِهِمْ شَفَعَوْا

مَآyu س رہ جاؤ گے۔ اور عنہ کے شرکا میں سے سیکھیش کرنے والے بھی نہیں ہوں گے

وَكَانُوا بِشَرِكَاءِهِمْ كُفَّارِينَ ۝ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ

اور وہ اپنے شرکا کا ٹکار کر دے گا۔ اور جس دن کیامت کا ایم ہو گی

يَوْمٌ إِذْ يَتَفَرَّقُونَ ۝ فَمَا الَّذِينَ أَمْنُوا وَعَمِلُوا

عنہ دن سب اخراج اخراج ہو جاؤ گے۔ فیکر جو لوگ ہمایاں لایا اور نہ کہ کام

الصِّلْحَتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُخْبَرُونَ ۝ وَمَا الَّذِينَ

کرتے رہتے تو وہ باغ میں ہوں گے، عنہ بخش کر دیا جاؤ گا۔ اور جنہوں نے

كَفَرُوا وَ كَذَّبُوا بِإِيمَانِنَا وَلِقَائِ الْآخِرَةِ فَأَوْلَئِكَ

کوکھ کیا اور ہماری آیات کو اور آبیخت کے میلانے کو جوڑ لایا، تو وہ

فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ۝ فَسَبِّحْنَ اللَّهَ حَيْنَ

اجامیں میں ہالیز کیے جاؤ گے۔ تو اخلاع کی تسلیح کرو جب

تُمْسُونَ وَحْيَنَ تُصْبِحُونَ ۝ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ

شام کرو اور جب سوچوں کرو۔ اور عنہ کے لیے تمایم تاریخ ہے آسمانوں اور زمین

وَالْأَرْضَ وَعَشَيَّاً وَ حَيْنَ تُظْهِرُونَ ۝ يُخْرُجُ الْحَيَّ

میں اور سے ہر پھر کے وکٹ اور جس دن تھم دوپھر کرو۔ وہی جندا کو مُوٹ

مِنَ الْمَيِّتَ وَ يُخْرُجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيَّ وَ يُحْيِ

سے نیکالتا ہے اور مُوٹ کو جندا سے نیکالتا ہے اور زمین کو

الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرِجُونَ ۝ وَمَنْ أَلْيَتْهُ

عنہ کے بخش ہو جانے کے باہم جندا کرتا ہے۔ اور اسی ترک تھم نیکالے جاؤ گے۔ اور اخلاع کی نیشاںیوں

أَنْ خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ۝

में से ये हैं कि उस ने तुम्हें पैदा किया भिड़ी से, किर अब तुम बशर हो, फ़ैल रहे हो.

وَمِنْ أَيْتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنفُسِكُمْ أَرْوَاحًا

और अल्लाह की निशानियों में से ये भी हैं कि उस ने तुम्हारे लिये तुम ही (भियां भीवी) से जोड़ों को पैदा किया

لَتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدًّا وَرَحْمَةً ۝

ताके तुम उन के पास सुकून पाओ और तुम्हारे दरभियान महज्जत और शक्कत रख दी.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَوْيَتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝ وَمِنْ أَيْتِهِ خَلْقُ

यकीनन उस में निशानियां हैं ऐसी क्रौम के लिये जो सोचती है. और अल्लाह की निशानियों में से आस्मानों

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْتِلَافُ الْسِنَّتِكُمْ وَالْوَانِكُمْ ۝

और जमीन को पैदा करना है और तुम्हारी खोलियों और तुम्हारे रंगों का अलगा अलग होना है.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَوْيَتٍ لِلْعَلَمِيَّنَ ۝ وَمِنْ أَيْتِهِ مَنَامُكُمْ ۝

यकीनन उस में समझने वालों के लिये निशानियां हैं. और अल्लाह की निशानियों में से तुम्हारा सोना है

بِاللَّيلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاوُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۝ إِنَّ

रात में और दिन में और तुम्हारा तलाश करना है उस की रोज़ी को. यकीनन

فِي ذَلِكَ لَوْيَتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ۝ وَمِنْ أَيْتِهِ يُرِيكُمْ ۝

उस में निशानियां हैं ऐसी क्रौम के लिये जो सुनती है. और अल्लाह की निशानियों में से ये भी हैं कि वो तुम्हें

الْبَرْقَ حَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُجِيَّ

बिजली छिपाता है डराने के लिये और लालच के लिये, और वो आस्मान से पानी भरसाता है, किर उस के जरिये

بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مُؤْتَهَا ۝ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَوْيَتٍ ۝

जमीन को उस के खुशक हो जाने के बाद जिन्दा करता है. यकीनन उस में अलबत्ता निशानियां हैं

لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝ وَمِنْ أَيْتِهِ أَنْ تَقُومَ

ऐसी क्रौम के लिये जो सोचती है. और अल्लाह की निशानियां में से ये भी हैं कि आस्मान और जमीन

السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ۝ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً ۝

अल्लाह के हुक्म से काईम हैं. किर जब वो तुम्हें पुकारेगा एक ही पुकार

مِنَ الْأَرْضِ ۝ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ۝ وَلَهُ مَنْ فِي

जमीन से तो उसी वक्त तुम (जमीन) से निकल आओगे. और उस की भिल्क हैं वो तमाम चीजें जो

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ ۖ كُلُّ لَهُ قَنِطُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ الَّذِي

આસ્માનોં ઓર જમીન મેં હૈને. તમામ ઉસ કે તાબેદાર હૈને. ઓર વહી અલ્લાહ હૈ જો મખ્લૂક

يَبْدِئُ الْخَلْقَ شُمَ يُعِيدُهُ ۚ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ۖ وَلَهُ

કો પેહલી બાર પૈદા કરતા હૈ, ફિર ઉસ કો દોબારા પૈદા કરેગા, ઓર યે ઉસ પર આસાન હૈ. ઓર

الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ

સબ સે ઊંચી શાને (વહદાનિયત) ઉસી કે લિયે હૈ આસ્માનોં ઓર જમીન મેં. ઓર વો જબરદસ્ત હૈ,

الْحَكِيمُ ﴿٣﴾ ضَرَبَ لَكُمْ مَّثَلًا مِّنْ أَنفُسِكُمْ ۖ هَلْ تَكُمْ

હિકમત વાલા હૈ. ઉસ ને તુમ્હારે લિયે મિસાલ બયાન કી તુમ્હારી જાનોં સે. કયા તુમ્હારે

مِنْ مَا مَلَكْتُ أَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَاءِ فِي مَا رَزَقْنَكُمْ

મખ્લૂક તુમ્હારે શરીક હૈને ઉસ રોજી મેં જો હમ ને તુમ્હેં હી

فَإِنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتُكُمْ أَنفُسَكُمْ

કે તુમ (ઓર વો મખ્લૂક) બરાબર હો જાઓ, કે તુમ ઉન સે ડરો તુમ્હારે અપને સે ડરને કી તરફ?

كَذِلِكَ نُفَصِّلُ الْأُبَيْتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾ بَلْ اتَّبَعَ

ઈસી તરફ હમ આયતે તફસીલ સે બયાન કરતે હૈને ઉન લોગોં કે લિયે જો અકલ રખતો હૈને. બલ્કે યે

الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءُهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۝ فَمَنْ يَهْدِي

જાલિમ અપની ઘ્વાછિશાસ્ત કે પીછે બગેર દલીલ કે ચલ પડે હૈને. ફિર કૌન ઉસ કો રાસ્તા

مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ ۝ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نُصِّرَيْنَ ﴿٥﴾ فَاقْرُمْ

દિખા સકતા હૈ જિસે અલ્લાહ ગુમરાહ કર દે? ઓર ઉન કે લિયે કોઈ મદદગાર નહીં હોએ. તો આપ અપના ચેહરા હર તરફ

وَجْهَكَ لِلَّذِينَ حِنْيَقَاءَ فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ

સે ફેર કર ઈસી દીન કી તરફ રખિયે, અલ્લાહ કી ફિતરત (દીન) કી તરફ જિસ પર અલ્લાહ ને ઈસાનોં કો પૈદા

عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ۖ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ

કિયા હૈ. બદલના નહીં હૈ અલ્લાહ કે બનાએ હુવે કો. યે સીધા દીન હૈ.

وَلِكَنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾ مُنْذِلِيْنَ إِلَيْهِ

લેકિન અકસર લોગ જાનતે નહીં. ઉસી કી તરફ રુજૂઅ કરને વાલે બનો

وَاتَّقُوهُ ۝ وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ ۖ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ

ઓર ઉસી સે ડરો ઓર નમાઝ કાઈમ કરો ઓર મુશરિકીન મેં સે મત બનો.

مِنَ الَّذِينَ فَرَقُوا دِينَهُمْ وَ كَانُوا شَيَعِينَ كُلُّ حِزْبٍ

उन में से जिन्होंने अपने दीन को टूकड़े टूकड़े कर दिया और वो कई गिरोह बन गये। हर फ़िरक़ का

بِهَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ۝ وَإِذَا مَسَ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا

उसी पर खुश है जो उस के पास है। और जब इन्सानों को जरूर पड़ोयता है तो वो अपने रब को

رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ تُرْمَدُ إِذَا أَذَاقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً

पुकारते हैं उसी की तरफ़ रुजूआ करते हुवे, फ़िर जब वो उन्हें अपनी तरफ़ से रहमत चाहता है

إِذَا فَرِيقٌ قَنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ۝ لِيَكُفِرُوا

तो फ़ौरन उन में से एक जमान्त अपने रब के साथ शरीक ठेहराने लगती है। ताके वो नाशुकरी करें

بِهَا أَتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝ أَمْ أَنْزَلْنَا

उन चीजों की जो हम ने उन्हें दी। फ़िर तुम मझे उड़ा लो, फ़िर तुम्हें मालूम हो जाएगा। या हम ने उन

عَلَيْهِمْ سُلْطَنًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ۝

पर कोई दलील उतारी है, जो ताईद करती हो उन के इतिकाबे शिक्ष की?

وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرَحُوا بِهَا وَإِنْ تُصْبِهُمْ

और जब हम इन्सानों को रहमत चाहाते हैं तो वो उस पर खुश होने लगते हैं। और जब उन्हें मुसीबत

سَيِّئَةً ۝ بِمَا قَدَّمْتُ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ۝

पड़ोयती है उन आमाल की वजह से जो उन के हाथों ने आगे भेजे हैं तो फ़ौरन वो मायूस हो जाते हैं।

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ

क्या उन्होंने देखा नहीं के अल्लाह रोजी कुशादा और तंग करते हैं जिस के लिये चाहते हैं?

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِيْتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝ فَاتِ

यकीनन उस में निशानियां हैं ऐसी कौम के लिये जो ईमान लाती है। तो तुम

ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّةٌ وَالْبِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ۝ ذَلِكَ

रिश्तेदारों को और भिस्किन और मुसाफ़िर को उस का हक दो। ये

خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمْ

बेहतर है उन लोगों के लिये जो अल्लाह की रजा चाहते हैं। और यही लोग

الْمُفْلِحُونَ ۝ وَمَا أَتَيْتُمْ مِنْ رِبَّا لَيْرِبُوْا فِي أَمْوَالٍ

श्लाह पाने वाले हैं। और जो सूध तुम देते हो ताके वो बण्डे लोगों के मालों

النَّاسُ فَلَا يَرْبُوُا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا أَتَيْتُمْ مِّنْ شَرْكُوْةٍ

में, तो वो अल्लाह के नजदीक तो बरहता नहीं. और जो झकात होते हो

تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ ﴿٤﴾

अल्लाह की रजा तब तक हुवे तो यही लोग हुगाना करने वाले हैं. अल्लाह

الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُبَيِّنُكُمْ

ने तुम्हें पैदा किया, किर उस ने तुम्हें रोजी दी, किर वो तुम्हें मौत होगा, किर वो तुम्हें जिन्दा करेगा।

هَلْ مِنْ شَرَكَاءِكُمْ مَنْ يَفْعَلُ مِنْ ذَلِكُمْ

क्या तुम्हारे शुरका में से कोई है जो उस में से कुछ भी कर

مِنْ شَيْءٍ سُبْحَنَهُ وَ تَعَلَّى عَمَّا يُشَرِّكُونَ ﴿٥﴾ ظَهَرَ الْفَسَادُ

सकते हों? अल्लाह पाक है और भरतर है उन चीजों से जिन्हें वो शरीक ठेहराते हैं. फ्राद फैल गया

فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبُتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذْيِقُهُمْ

झुश्की और तरी में उन आमाल की बहालत जो इन्सानी हाथों ने किये, ताके अल्लाह

بَعْضُ الَّذِي عَلِمُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٦﴾ قُلْ سِيرُوْا

उन के कुछ आमाल की उन्हें सजा चाखा था ताके वो बाज आ जाएं. आप फरमा दीजिये के तुम

فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ

जमीन में चलो, किर हेखो के उन लोगों का अन्जाम कैसा हुवा जो उन से

مِنْ قَبْلِهِ كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ﴿٧﴾ فَاقْمُ وَجْهَكَ

पेहले थे. उन में से अकसर मुशरिक थे. तो आप अपना चेहरा सीधा रभिये

لِلَّذِينَ الْقَيِّمُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمُ لَهُ مَرَدَ لَهُ

इस सीधे दीन की तरफ इस से पेहले के वो हिन आ जाएं जिस के टलने का कोई दम्भान नहीं

مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يَصَدَّعُونَ ﴿٨﴾ مِنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ

अल्लाह की तरफ से, उस हिन वो सब अलग अलग हो जाएंगे. जो कुछ करेगा तो उसी के जिम्मे

كُفْرٌ وَمَنْ عَلَ صَالِحًا فَلَا نَفْسٍ هُمْ يَمْهَدُونَ ﴿٩﴾

उस के कुछ का विवाल पड़ेगा. और जो नेक अमल करेगा तो अपनी ही जात के फाईदे के लिये वो तैयारी कर रहे हैं.

لِيَجِزِي الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّلِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ

ताके अल्लाह इमान वालों को और उन को जिन्होंने नेक अमल किये अपने फ़ज़ल से बदला हे.

إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكُفَّارِينَ ﴿٣﴾ وَمِنْ أَيْتَهُ أَنْ يُرْسِلَ

यकीनन अल्लाह काफिरों से महज्जत नहीं करते. और अल्लाह की निशानियों में से ये है कि वो हवाओं

الرِّيَاحُ مُبَشِّرٌ وَلِيُذِيقُكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ

भेजता है भशारत देने वाली बना कर और ताके वो तुम्हें अपनी कुछ रहमत का मज़ा चाखा और ताके कशती

الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَصِيلِهِ وَلَعَلَّكُمْ

यहे अल्लाह के हुक्म से और ताके तुम उस का फ़ज़ल तलब करो और ताके तुम

تَشْكُرُونَ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا

शुक करो. यकीनन हम ने आप से पेहले पैगम्बर भेजे

إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَانْتَقَمَنَا مِنَ الَّذِينَ

उन की क्रौम की तरफ़, फ़िर वो उन के पास रोशन मोअज्जित ले कर आये, फ़िर हम ने मुज़रिमों से

أَجْرَمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥﴾ اللَّهُ الَّذِي

इन्तिकाम लिया. और हम पर लाजिम है ईमान वालों की मदद करना. अल्लाह ही है जो

يُرِسِّلُ الرِّيَاحَ فَتَثْبِيرُ سَحَابًا فِي سَهَاءِ كَيْفَ

हवाओं भेजता है, फ़िर वो बादलों को उड़ाती है, फ़िर उस को आसमान में फ़ैलाता है जैसे

يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ

चाहता है, और उस को अलग टुकड़े बना देता है, फ़िर तुम मेंह को देखोगे जो उस के दरभियान से

مِنْ خَلْلِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ

निकलती है. फ़िर जब वो उस को पहाँचाता है जिसे चाहता है अपने बन्धों में से

إِذَا هُمْ يَسْتَبِشْرُونَ ﴿٦﴾ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ

तब वो खुश हो जाते हैं. और यकीनन ईस से पेहले कि

أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمْبُلِسِينَ ﴿٧﴾ فَانْظُرْ

उन के उपर ये बारिश बरसाई जाए वो बिल्कुल नाउम्मीद थे. फ़िर आप देखिये अल्लाह

إِلَى اُثْرِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُنْهِي الْأَرْضَ بَعْدَ مُوْتَهَا

की रहमतों के निशानात की तरफ़ के से अल्लाह जमीन को उस के खुशक हो जाने के बाद जिन्दा करता है.

إِنَّ ذَلِكَ لَهُجَى الْمُؤْمِنِيَّةِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾

यकीनन वो मुरदों को भी जिन्दा करने वाला है. और वो हर चीज़ पर कुदरत वाला है.

وَلِئِنْ أَرْسَلْنَا رِجَالًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُوا مِنْ بَعْدِهِ

ओर अगर हम तूक्कानी हवा भेजें, फिर वो खेती को झट्ट देख लें, तो अद्देर उस के बाएं वो नाशुकरी

يَكْفُرُونَ ۚ فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمُوْتَقَيْ وَلَا تُسْمِعُ الصَّمَمَ

करने लगें. यकीनन आप मुरदों को नहीं सुना सकते और आप खेतरे को पुकार नहीं

الدُّعَاء إِذَا وَلَوْا مُدْبِرِيْنَ ۚ وَمَا أَنْتَ بِهِلْدِ الْعُمَى

सुना सकते जब के वो पुश्त फेर कर भागे भी. और आप अन्धों को उन की गुमराही से रास्ता

عَنْ صَلَكَتِهِمْ ۖ إِنْ تُسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِإِيْتِنَا

नहीं दिखा सकते. आप तो सिर्फ उसी को सुना सकते हैं जो हमारी आयतों पर ईमान लाए हैं,

فَهُمْ مُسْلِمُوْنَ ۚ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضُعْفٍ

फिर वो ताबेदारी करते हैं. अल्लाह ही है जिस ने तुम्हें पैदा किया कमज़ोरी से,

ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضُعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ

फिर उस ने कमज़ोरी के बाएं कुप्पत ही, फिर कुप्पत ही

مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضُعْفًا وَشَيْبَةً ۖ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۖ وَهُوَ

बाएं कमज़ोरी और बुझापा दिया. अल्लाह पैदा करता है जो चाहता है. और वो

الْعَلِيِّمُ الْقَدِيرُ ۚ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ

ईलम वाला, कुछरत वाला है. और जिस दिन क्यामत काईम होगी तो मुजरिम लोग

الْمُجْرِمُوْنَ هُمْ مَا لَيْشُوا غَيْرَ سَاعَةٍ ۖ كَذَلِكَ كَانُوا

कस्में खाएंगे के वो एक घड़ी से ज्यादा नहीं ठेहरे. ऐसी तरह ये हक्क से

يُؤْفَكُوْنَ ۚ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ

लौटाए जाते थे. और उन लोगों ने कहा जिन को ईलम और ईमान दिया गया के

لَقَدْ لَيْشَتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثٍ ۖ فَهَذَا يَوْمٌ

यकीनन तुम अल्लाह की किताब के ऐतेबार से ठेहरे हो किंचिं से उठाए जाने के दिन तक. तो ये किंचिं से

الْبَعْثُ وَلَكُنْكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۚ فِي يَوْمٍ مِيزَانٍ

उठाए जाने का दिन है, लेकिन तुम जानते नहीं थे. फिर उस दिन

لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ۚ

उन जालिमों को उन की माजिरत नहीं होगी और न उन से माफ़ी तलब की जाएगी.

وَلَقَدْ ضَرَبَنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ^٦

यकीनन हम ने ईन्सानों के लिये ईस कुर्अन में हर भिसाल बयान की है.

وَلَئِنْ حِتَّهُمْ بِيَأْيَةٍ لَّيَقُولُنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا

और अगर आप उन के पास मोअजिजा ले भी आओं तब भी काफिर लोग कहेंगे

إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ۝ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ

बस! तुम तो जूठे हो. ईसी तरह अल्लाह मुहर लगा देता है उन

عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۝ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ

लोगों के हिलों पर जो समजते नहीं. ईस लिये आप सब कीजिये, यकीनन अल्लाह

اللَّهُ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفَنَّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ۝

का वादा सच्चा है और आप से सब का दामन न छूटा है (आप से आहरन करें) वो लोग जो यकीन नहीं रखते.

رَوْحَانِهَا

(۳۱) سُورَةُ الْقُصْمَى مَكْيَسِيَا

الْيَاتُهَا

और ۴ رुकूओं हैं सूरओं लुकमान मक्का में नाजिल हुई ईस में ۷۴ आयतें हैं

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝

प्रथमता हुँ अल्लाह का नाम ले कर जो बड़ा मेहरबान, निषायत रहम वाला है

الَّهُ ۝ تِلْكَ آيَتُ الْكِتَبِ الْعَكِيمِ ۝ هُدَى

अलिङ्ग लाम भीम. ये हिक्मत वाली किताब की आयतें हैं. हिदायत

وَرَحْمَةً لِلْمُحْسِنِينَ ۝ الَّذِينَ يُقْيِمُونَ الصَّلَاةَ

और रहमत है उन नेकी करने वालों के लिये जो नमाज काईम करते हैं

وَ يُؤْتُونَ الزَّكُوَةَ وَهُمْ بِالآخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُونَ ۝

और जकात हेते हैं और जो आधिरत पर भी यकीन रखते हैं.

أُولَئِكَ عَلَى هُدَىٰ قِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمْ

ये अपने रब की तरफ से हिदायत पर हैं और यही लोग

الْمُفْلِحُونَ ۝ وَمَنِ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهُو

फलाह पाने वाले हैं. और उन लोगों में से एक वो भी है जो अल्लाह से गाफिल करने वाली कहानियां

الْحَدِيثُ لِيُضْلِلَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۝

भरीदता है ताके वो बेसमजे अल्लाह के रास्ते से गुमराह कर दे.

وَيَتَّخِذُهَا هُرْزَوًا أَوْلَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ①

ओर वो राष्ट्र खुदा को मजाक बनाता है. यही हैं जिन के लिये रुस्वा करने वाला अजाब है.

وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ أَيْتَنَا وَلْلَّهُ مُسْتَكِبٌ رَّبِّا كَانَ

ओर जब हमारी आयतें उस पर तिलावत की जाती हैं तो वो तकध्युर से मुँह फेर लेता है गोया के

لَمْ يَسْمَعْهَا كَانَ فِي أَذْنَيْهِ وَقْرًا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ

उस ने सुना ही नहीं गोया उस के कान में डाट है. तो आप उसे दृष्टनाक अजाब की बशारत

أَلِيُّمٌ ① إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ

सुना दीजिये. यकीनन वो लोग जो ईमान लाए और नेक अमल करते रहे उन के लिये

جَنَّتُ النَّعِيمٌ ① خَلِدِينَ فِيهَا طَ وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا

जन्माते नहीं हैं. जिन में वो हमेशा रहेंगे. अल्लाह ने सच्चा वादा फरमाया है.

وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ① خَلَقَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ

ओर अल्लाह अबरदस्त है, हिक्मत वाला है. उस ने आसमान पैदा किये बर्गैर सुतून के

تَرْوِنَهَا وَالْقُلْقُلَ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ

जिन को तुम हेख सको और उस ने जीमन में पहाड़ रथ दिये के वो तुम्हें ले कर हिलने न लगे

وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَأْبٍ طَ وَأَنْزَلَنَا مِنَ السَّمَاءِ

ओर उस ने जमीन में हर किस्म के जानवर फैला दिये. और हम ने आसमान से पानी

كَاءٌ فَأَنْبَتَنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَيْمِمٌ ① هَذَا خَلْقٌ

उतारा, फिर हम ने उस में नवातात के खुबसूरत जोड़े उगाए. ये अल्लाह की मध्यूक

اللَّهُ فَارُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ط

है, तो मुझे दिखाओ के जो अल्लाह के अलावा हैं उन लोगों ने क्या पैदा किया?

بَلِ الظَّلِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ① وَلَقَدْ أَتَيْنَا لُقْمَنَ

बल्कि ये जालिम खुली गुमराही में हैं. यकीनन हम ने लुकमान को हिक्मत

الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلَّهِ ط وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّهَا يَشْكُرُ

दी के अल्लाह का शुक्र अदा करो. जो शुक्र करेगा तो सिर्फ अपने जाती शाईद के लिये

لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ② وَإِذْ

करेगा. और जो नाशुकरी करेगा तो यकीनन अल्लाह भेनियाज है, काबिले तारीफ है. और जब

قَالَ لِقْمَنُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعْظِهُ يَبْنَىٰ لَا تُشْرِكُ بِاللَّهِ

لُقْمَان (ابن لُقْمَان) نے اپنے بیٹے سے کہا جب وہ اپنے نسیحت کر رہے�ے اور میرے بیٹے! تو اخلاق کے ساتھ شریک مत دکھرا.

إِنَّ الشَّرِكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ۝ وَ وَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ

यकینन شرک بھوت بدا جو ज़्रुर्य है। और हम ने इनसान को उस के वालिहैन के मुतख्लिक

بِوَالدِّيْكَ حَمَلَتْهُ أُمَّةٌ وَهُنَّا عَلَىٰ وَهِنْ وَفَضْلُهُ

हुक्म हिया के उस की मां ने उस को पेट में उठाया है कमज़ोरी ६२ कमज़ोरी, और उस का दूध छुड़ाना

فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالدِّيْكَ ۝ إِلَيَّ الْمَصِيرُ ۝

दो साल के अन्दर होता है, के तू मेरा और अपने वालिहैन का शुक्रगुरार रहे। मेरी ही तरफ लौटना है।

وَإِنْ جَاهَدُكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بْنِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ

और अगर वालिहैन तुझे मज़बूर करे इस पर के तू मेरे साथ शरीक देखराएं ऐसी चीज़ को जिस की तरे पास कोई

عِلْمٌ ۝ فَلَا تُطْعِهُمَا وَ صَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۝

दलील नहीं, तो तू उन का केहना न मानना, लेकिन उन के साथ रेहना दुन्या में उक्त के मुताबिक.

وَأَتَيْتُكُمْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ ۝

और उन लोगों के रास्ते पर चलना जो मेरी ही तरफ रुजूआ होते हैं, किर मेरी ही तरफ तुम्हें लौट कर आना है,

فَإِنِّي عُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ يَبْنَىَ إِنَّهَا إِنْ تَكُ

किर में तुम्हें बताऊंगा जो अमल तुम करते थे। ए मेरे बेटे! यकीनन अगर राई

مُثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ حَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ ۝

के दाने के बराबर भी कोई चीज़ हो, किर वो किसी चटान में हो

أَوْ فِي السَّمُوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ ۝

या आस्मानों या जमीन में हो, तब भी अख्लाफ उस को ले आओगा।

إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ حَبِيرٌ ۝ يَبْنَىَ أَقِيمَ الصَّلَاةَ وَأَمْرُ

यकीनन अख्लाफ बारीकीन, बाखबर है। ए मेरे बेटे! तू नमाज काई कर और नेकी का

بِالْمَعْرُوفِ وَإِنَّهُ عَنِ النُّكَرِ وَاصِرٌ عَلَىٰ

हुक्म कर और बुराई से रोक और सध्य कर उन मुसीबतों पर

مَا أَصَابَكَ ۝ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ۝ وَلَا تُصْعِرُ

जो तुझे पहोचीं। यकीनन ये ऐसे उमूर में से हैं जिन का अजम किया जाता है। और तू अपना

خَدَّاكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا

رੁਝਸਾਰ ਲੋਗਾਂ ਦੇ ਮਤ ਫੇਰ ਔਰ ਜਮੀਨ ਮੌਂ ਅਕਡ ਕਰ ਮਤ ਚਲ.

إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٌ ﴿١٨﴾ وَاقْصِدْ

ਧਕਿਨਨ ਅਲਲਾਹ ਹਰ ਤਕਫ਼ੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ, ਫਿਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਹਿਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਤਾ. ਔਰ ਦਰਮਿਆਨੀ

فِي مَشِيكَ وَاعْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ

ਚਾਲ ਈਜ਼ਿਤਯਾਰ ਕਰ ਔਰ ਅਪਨੀ ਆਵਾਜ਼ ਪਸਤ ੨੫. ਧਕਿਨਨ ਸਥ ਦੇ

الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾ أَلْمَ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ

ਭੂਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਗਈ ਕੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ. ਕਿਧਾ ਤੁਮ ਨੇ ਫੇਖਾ ਨਹੀਂ ਕੇ ਅਲਲਾਹ ਨੇ

سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

ਤੁਮਹਾਰੇ ਤਾਬੇਅ ਕਰ ਛੀਂ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਆਸਮਾਨਾਂ ਔਰ ਜਮੀਨ ਮੌਂ ਛੇ

وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَةً ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً

ਔਰ ਤੁਮ ਪਰ ਅਪਨੀ ਆਹਿਰੀ ਔਰ ਬਾਤਿਨੀ ਨੇਅਮਤਾਂ ਕੀ ਵੁਖ਼ਾਤ ਫਰਮਾ ਦੀ ਹੈ.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى

ਔਰ ਲੋਗਾਂ ਮੌਂ ਐਸੇ ਭੀ ਹੋ ਜੋ ਅਲਲਾਹ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੌਂ ਜਧਤੇ ਹੋ ਈਲਮ ਔਰ ਛਿਦਾਯਤ

وَلَا كِتَبٌ مُنْيِرٌ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اتَّبِعُوا

ਔਰ ਰੋਸ਼ਨ ਕਿਤਾਬ ਕੇ ਬਗੈਰ. ਔਰ ਜਬ ਉਨ ਦੇ ਕਿਛਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕੇ ਤੁਮ ਉਸ ਛਿਦਾਯਤ ਕੀ

مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ

ਪੈਰਵੀ ਕਰੋ ਜੋ ਅਲਲਾਹ ਨੇ ਉਤਾਰੀ ਹੈ, ਤੋ ਕੋਹਤੇ ਹੋਂ ਕੇ ਬਲਕੇ ਹਮ ਤੋਂ ਉਸ ਕੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰੋਂਗੇ ਜਿਸ ਪਰ ਹਮ ਨੇ ਹਮਾਰੇ

أَبَاءَنَا أَوْلُوْ كَانَ الشَّيْطَنُ يَدْعُوْهُمْ إِلَى عَذَابٍ

ਬਾਪ ਦਾਦਾ ਕੀ ਪਾਇਆ. ਕਿਧਾ ਅਗਰਦੇ ਸ਼ਾਯਤਾਨ ਉਨ ਕੀ ਬੁਲਾ ਰਹਾ ਹੋ ਫੋਗਖ ਕੇ ਅਜਾਬ ਕੀ

السَّعِيرِ ﴿٢٠﴾ وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ

ਤਰਫ਼? ਔਰ ਜੋ ਅਪਨਾ ਚੋਹਰਾ ਅਲਲਾਹ ਕੇ ਤਾਬੇਅ ਕਰ ਦੇਗਾ ਔਰ ਵੀ

مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى

ਨਿਕਾਕਾਰ ਹੋ, ਤੋ ਉਸ ਨੇ ਮਹਿਬੂਤ ਕਿਵਾ ਥਾਮ ਲਿਆ.

وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٢١﴾ وَمَنْ كَفَرَ فَلَأَ يَحْزُنْكَ

ਔਰ ਅਲਲਾਹ ਹੀ ਕੀ ਤਰਫ਼ ਤਮਾਮ ਉਮ੍ਰੂਰ ਕਾ ਅੜਾਮ ਹੈ. ਔਰ ਜੋ ਕੂੜੀ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੋ ਉਸ ਕਾ ਕੂੜੀ ਆਪ ਕੀ ਗਮਗੀਨ

كُفُرُهُ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُذِّهُمْ بِمَا عَمِلُواۤ إِنَّ اللَّهَ نَكَرَهُ
ن کرے۔ ہماری ہی ترکھ ہن کو لوتنا ہے، فیکر ہم ہنچے بتا دے گے جو املاں ہنچے نے کیے ہے۔ یعنی ان اخلاق

عَلَيْمُ بِدَاتِ الصُّدُورِ ۝ مُمْتَعِهِمْ قَلِيلًا۝ ثُمَّ نَضْطَرُهُمْ
دھیلوں کا ہاں بھی جانتے ہیں۔ ہم ہنچے ٹوڈا شایدیا ہوئے ہو گے، فیکر اب راستی لے جائے گے

إِلَى عَذَابٍ عَلِيِّظٍ ۝ وَلَيْنُ سَالْتَهُمْ مَنْ حَلَقَ
سچت انجام کی ترکھ۔ اور اگر آپ ہن سے سوال کرے کہ کیس نے آسمان

السَّمُوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ ۝ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ
اور جمین پیدا کیے، تو اگر کوئی کے اخلاق نے آپ فرمایا جیسے کہ تمام تاریخ اخلاق کے لیے ہے۔

بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوَاتِ
بکھ ہن میں سے اکسر جانتے نہیں۔ اخلاق کی بیکھ ہے وہ تمام چیزیں جو آسمانوں اور جمین

وَالْأَرْضَ ۝ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَنْتُ الْحَمِيدُ ۝ وَلَوْ أَنَّ مَا
میں ہے۔ یعنی ان اخلاق بے نیاں ہے، کا بھی تاریخ ہے۔ اور اگر وہ دوست جو

فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمْدُدُ مِنْ
جمین میں ہے وہ کلم بنا جائے اور سمندر وہ رہنائی بنا جائے، وہ کے باع

بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْجُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَتُ اللَّهِ ۝ إِنَّ
سات سمندر اور بھی ہیں، تباہ بھی اخلاق کے کلیمات بتم نہیں ہوں گے۔ یعنی ان

اللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝ مَا خَلَقْتُمْ وَلَا بَعْثَكُمْ إِلَّا
اخلاق جبریل سے ہے، ہمکھاں کیا جانا اور تعمیر کیا جانا سے ہوئا نہیں ہے مگر

كَنْفِيسٌ وَاحِدَةٌ ۝ إِنَّ اللَّهَ سَبِيعُ بَصِيرٌ ۝ أَلَمْ تَرَأَنَّ
اک جان (پیدا کرنے) کے مانند۔ یعنی ان اخلاق سمعنے والیا، دیکھنے والیا ہے۔ کیا آپ نے دیکھا نہیں کے

اللَّهُ يُولَجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولَجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَ
اخلاق رات کو دن میں داھیل کرتا ہے اور دن کو رات میں داھیل کرتا ہے اور

سَغَرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلُّ يَجْرِيٰ إِلَى أَجَلٍ مُسَمَّىٰ
وہ سوچوں کو کام میں لگا رکھا ہے۔ سب کے سب یا لاتے رہنے کے وکتے مुکرر را تک

وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ حَبِيرٌ ۝ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ
اور یہ کے اخلاق تعمیر کے آماں سے بآبھر ہے۔ یہ اس وجہ سے کے اخلاق

هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُوْنِهِ الْبَاطِلُ ۝

ہی ہک ہے اور یہ کے اخلاقیات کے سیوا جی� کو یہ پُکارتے ہیں وہ باتیل ہے

وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۝ أَلْمَ تَرَ أَنَّ الْفُلُكَ

اور یہ کے اخلاقیات برتر ہے، بہا ہے۔ کیا آپ نے ہبھا نہیں کے کشاتی

تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيكُمْ مِنْ أَيْتِهِ ۝

خلاتی ہے ساماندر میں اخلاقیات کی نعمت سے تاکہ وہ تعمیح اپنی کوچ نیشاںیاں دیباے۔

إِنْ فِي ذَلِكَ لَوْلَيْتِ لِكُلِّ صَبَارٍ شَكُورٍ ۝ وَإِذَا

یکینن عس میں اخلاقیات نیشاںیاں ہیں ہر سبھ کرنے والے، شوک کرنے والے کے لیے۔ اور جب

غَشِيهِمْ مَوْجٌ كَالظَّلَلِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ

ونہ میوج گانپ لئتی ہے سایبانوں کی ترک، تو وہ اخلاقیات کو پُکارتے لگاتے ہیں عس کے لیے ڈیکھات کو ڈالیں کرتے

لَهُ الدِّينُ هُ فَلَمَّا نَجَّهُمْ إِلَى الْبَرِّ فِينَهُمْ مُّقْتَصِدُ ۝

ہو۔ فیکر جب وہ عن کو بھا کر بھوکی کی ترک لے آتا ہے تو عن میں سے کوچ میاناری ڈیکھیا ر کرنے والے

وَمَا يَجْحَدُ بِاِيْتَنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ۝ يَا يَاهَا

ہوتے ہیں۔ اور ہماری آیتوں کا ڈنکار نہیں کرتا بھگر جو گداڑ، ناشوکرا ہے۔ اے

الَّا سُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَاحْشُوا يَوْمًا لَّا يَجِزُّ

ہنسانو! تعم اپنے رج سے ڈرے اور تعم ڈرے عس دن سے جیس دن کوئی والیں

وَالِّدُ عَنْ وَلِدَةٍ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَنْ

اپنی اولیاں کے کام نہیں آئے گا اور ن اولیاں اپنے والیں کے کوچ بھی کام

وَالِّدَةُ شَيْءَاءٌ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغْرِنَّكُمْ

آ سکے گی۔ یکینن اخلاقیات کا والد سچھا ہے، فیکر تعمیح دیکھوی ڈیندی

الْحَيْوَةُ الدُّنْيَا فِتَّةٌ وَلَا يَغْرِنَّكُمْ بِاللَّهِ الْغَرُورُ ۝

دھوکے میں ن ڈالے۔ اور تعمیح اخلاقیات سے دھوکے میں ن رجے دھوکے باج (شیختاناں)۔

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَ يُنَزِّلُ الْغَيْثَ ۝

یکینن اخلاقیات کے پاس کیا مات کا ہلک ہے۔ اور والدی باریش کو عتارتا ہے۔

وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّا ذَرَ

اوے جانتا ہے عسے جو بھیادیں میں ہے۔ اور کوئی شاپس نہیں جانتا کے

تَكْسِبُ عَدَاءً وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِمَا يَرِي
کل کیا کرے؟ اور کوئی شایخ نہیں جانتا کہ کیسی جمین میں

تَهُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلَيْمٌ خَبِيرٌ
مرے؟ یعنی ان اکٹھاں ہر دم واپس، بآپکے پر ہے۔

رکوعاً

(۲۲) سُوْلَةُ السَّجْدَةِ الْمُكَبِّرَةِ

۳۰ آیاً

اور ۳ رکوعاً ہے سوڑے سجدہ مکہ میں ناجیل ہوئے ہے اس میں ۳۰ آیات ہے

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پڑھتا ہے اکٹھاں کا نام لے کر جو بادا مہربان، نیحاۃت رحمہم واپس ہے

الْمَ ۝ تَبْرِيزِيلُ الْكِتَبِ لَا رَبِّ يَرِي فِيهِ مِنْ رَّابٍ

اکٹھاں لام بیم۔ اس کتاب کا عطا راجنا رجھوں آلاتیں کی ترک سے ہے، اس میں

الْعَلَيْمَينَ ۝ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَنِهُ ۝ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ

کوئی شک نہیں۔ کیا یہ کہتے ہیں کہ اس نبی نے بھوٹ اس کو گھا لیا ہے؟ بھکے یہ ہک ہے تیرے ۲۶

رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَا أَتَهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ

کی ترک سے تاکہ آپ دراں اسی کو جن کے پاس آپ سے پہلے کوئی درانے واپس نہیں آیا

لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ۝ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ

تاکہ وہ راہ پائے۔ اکٹھاں ہی ہے جس نے آسمانوں اور جمین کو

وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةٍ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى

اور عن چیزوں کو جو عن کے درمیان میں ہے اسے دین میں پیدا کیا ہے، فیکر وہ

عَلَى الْعَرْشِ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا

ارش پر مُسٹاپی ہو۔ تعمیر کیے اس کے سیوا کوئی مددگار اور سیکھاری

شَفِيعٌ ۝ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۝ يُدَبِّرُ الْأَمْرُ مِنَ

نہیں ہے۔ کیا فیکر تعمیر نسیحت ہاسیل نہیں کرتے؟ وہ تماام عمود کی تدبیر کرتا ہے آسمان

السَّيَاءَ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَرْجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ

سے جمین تک، فیکر وہ اس کی ترک چھاتے ہیں اسے دین میں

كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعْدُونَ ۝ ذَلِكَ

جس کی میکدھاں تعمیر ہنسی کے اوتھا اس سے اک ہزار سال ہے۔ وہ

عَلِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةُ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ الَّذِي

گاہیں اور ہائیر کا جاننے والा ہے، اب راستہ ہے، نیحاۃت رہنم والہا ہے۔ وہ اخلاق

أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ وَ بَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ

جیسے نے ہر چیز کو ایجاد کیا تھا جو بھی اس نے پیدا کیا، اور انسان کو پہلو میٹی سے

مِنْ طِينٍ ۝ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَةً مِنْ سُلْطَةٍ مِنْ مَاءٍ

پیدا کیا۔ فیکر اس کی نسل کو ایک ہکیک پانی کے بھولاسے سے

مَهِينٍ ۝ ثُمَّ سَوْلَهُ وَ نَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوحِهِ وَ جَعَلَ

بنایا۔ فیکر اس کو پورا پورا بنایا، فیکر اس میں اپنی روح کو دی اور

لَكُمُ السَّمْعُ وَ الْأَبْصَارُ وَ الْأَفْدَةُ ۝ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ ۝

اس نے تمہارے کان، آنکھ اور دل بناایا۔ بھوت کم تھا شکر ادا کرتے ہو۔

وَقَالُوا إِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ عَرَنَا لَفِي خَلْقٍ

اور یہ کہتے ہیں کیا جب ہم گوہ ہو جائے گے جمیں میں، تب ہم نہیں پیدائش میں جینا کر کے ڈالا اے

جَدِيدٌ هُمْ بِلِقَاءُ رَبِّهِمْ كُفَّارُونَ ۝ قُلْ

جائے گے؟ بالکل یہ اپنے رب کی مुلاکات ہی کا ہنکار کر رہے ہیں۔ آپ فرمایا ہیجیے

يَتَوَفَّكُمْ مَلْكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُلِّيَ بِكُمْ شُمْ

کے تھے وفاکت ہے گا موت کا یہ کیا فریشتا جو تھا پر موت ایکنے ہے، فیکر

إِلَى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ۝ وَلَوْ تَرَى إِذَا الْمُجْرِمُونَ

تھا اپنے رب کی ترکی لوتا ہے جاؤ گے۔ اور کاش کے آپ ہے جب یہ مुજریم

نَاكُسوْ رُءُوسَهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۝ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا

اپنے سار اپنے رب کے سامنے جوکا ہے ہو گے۔ (وہ کہنے گے) اے ہمارے رب! ہم نے

وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ۝

ہے یہ لیا اور سوں لیا، تو تھے (ہنچا میں) واپس بے چہرے کے ہم نہ کاملا کرے، ہمے یقین آگئا۔

وَلَوْ شُئْنَا لَأُتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى هَا وَ لِكُنْ حَقَّ

اور اگر ہم یا ہم چاہتے تو ہر شاہس کو اس کی ہدایات ہے ہتھے، لیکن میری جانیب سے کوئی ساہیک

الْقَوْلُ مِنْ لَآمَكَنَ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ

ساہیک ہے یہ چوکا ہے کے میں جینا ہے اور انسانوں، دواؤں سے جہنم کو نہیں

أَجَمَعِينَ ۝ فَدُّوْقُوا بِمَا نَسِيْنُّمْ لِقَاءَ يَوْمَكُمْ هَذَا

भरूंगा। तो तुम अजाब यथो ईस वजह से के तुम ने अपने ईस दिन की मुलाकात को भुला दिया था।

إِنَّا نَسِيْنُكُمْ وَ دُوْقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنْتُمْ

हम ने भी तुम्हें भुला दिया और अपने करतूत के ईवज हमेशा का अजाब

تَعْمَلُونَ ۝ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِاِيْتَنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِرُوا

यथो। हमारी आयतों पर तो वही लोग ईमान लाते हैं कि जब उन्हें उन आयात के जरिये नसीहत

بِهَا حَرُّوا سُجَّدًا وَ سَبَحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَ هُمْ لَا

की जाती हैं, तो सज्दे में गिर जाते हैं और अपने रब की हँद के साथ तस्खीह करते हैं और वो

يَسْتَكْبِرُونَ ۝ تَتَجَافُ جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَصَاجِعِ

बडाई नहीं चाहते। उन के पौहलू घवाबगाहों से अलग रेहते हैं,

يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَ طَمَعًا وَمَا رَزَقْنُمْ يُفْقِدُونَ ۝

वो अपने रब को औंक व उम्पीद से पुकारते हैं। और हमारी ही हुई रोजी में से खर्च करते हैं।

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا أَخْفَى لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ ۝

फिर कोई शाख्स नहीं जानता कि आंखों की हँदक में से क्या उस के लिये छुपाया गया है,

جَرَّاءً ۝ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا

उन के आमाल के बदले में क्या फिर वो शाख्स जो मोमिन हो

كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَوْ يَسْتَؤْنَ ۝ أَمَّا الَّذِينَ أَمْنُوا

उस शाख्स की तरह हो सकता है जो बदकार है? दोनों बराबर नहीं हो सकते। अलबता जो लोग ईमान लाए

وَعَمِلُوا الصِّلْحَتِ فَلَهُمْ جَنْتُ الْهَاوِي زُنْلَأَ ۝ بِمَا

और नेक अमल करते रहे, उन के लिये रेहने की जन्मते हैं। मेहमानी के खातिर उन आमाल के

كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَا وَهُمُ النَّارُ ۝

बदले में जो वो करते थे। और अलबता जो बदकार हैं तो उन का ठिकाना दोग्रभ है।

كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا

जब कभी वहां से निकलने का ईरादा करेंगे तो उस में दोबारा लौटा हिये जाएंगे।

وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ

और उन से कहा जाएगा कि उस आग के अजाब को यथो जिस को तुम जुठलाया

تُكَذِّبُونَ ۚ وَلَنْ يُقْنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنِي

کرتے ہے۔ اور ہم ۰۷۵ کریبی آجای میں سے چھاٹے گے

دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۚ وَمَنْ

بडے آجای سے پہلے شاید وہ باؤ جاؤ آ جائے۔ اور ۰۷۶ سے

أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِإِيمَانِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا ۖ

جیسا کہ ایک دوسرے آیت کے طبق کیا آیات کے ارجیعے نسیحت کی جائے، فیر وہ ۰۷۷ سے ائمہؑ کرے؟

إِنَّا مِنَ الْبُجُورِمِينَ مُمْتَقِمُونَ ۚ وَلَقَدْ أَتَيْنَا مُؤْسَى

یعنی ان ہم مُعزیز میں سے ۰۷۸ انتکام لئے والے ہیں۔ یعنی ان ہم نے موسیٰ (علیہ السلام) کو

الْكِتَبَ فَلَمْ تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِهِ وَجَعَلْنَاهُ

کتاب دی، تو آپ ۰۷۹ سے اس کی مُلکاٹ کے بارے میں شک میں ن رہیے، اور ہم نے

هُدًى لِبَنَى إِسْرَائِيلَ ۚ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَئِمَّةً

۰۸۰ سے بھی ۰۸۱ اسراہیل کے لیے ہدایت بنائیا۔ اور ہم نے ۰۸۲ سے پہلوا بنائے

يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَهَا صَبْرُوا شَوَّهُ كَانُوا بِإِيمَانًا

جو ہمارے ہنگام سے رہنمائی کرتے ہے جب ۰۸۳ سے سبھ کیا۔ اور وہ ہماری آیاتوں پر یعنی

يُوقِنُونَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمةِ

۰۸۴ سے بھی ۰۸۵ ترہ رہنمایان کیامت کے دن یہ سلا کرے گا۔

فِيهَا كَانُوا فِيهَا يَخْتَلِفُونَ ۚ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ

۰۸۶ سے بھی ۰۸۷ جن میں وہ ۰۸۸ اپنی لائے کر رہے ہیں۔ کیا ۰۸۹ کے لیے یہ چیز ہدایت کے

كُمْ أَهْلَكَنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ يَهْشُونَ

۰۸۹ سے ۰۹۰ سے پہلے کیتنی کوئی کو ہلاک کیا جن کے مکانات میں

فِي مَسْكِنِهِمْ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَوْلَيٰتٌ ۖ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ۚ

یہ چلاتے ہیں؟ یعنی ۰۹۱ اس میں البختا نیشنیاں ہیں۔ کیا فیر وہ سुناتے نہیں؟

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرْنِيِّ

کیا ۰۹۲ سے ۰۹۳ کے ہبھا نہیں کے ہم پانی کو چلاتے ہیں بـ۰۹۴ زمین کی ترکی،

فَنَخْرُجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفَسُهُمْ ۖ

فیر ۰۹۴ سے ۰۹۵ کے ارجیعے بھتی نیکالاتے ہیں جس سے ۰۹۶ کے چوپا اے اور بڑھ وہ بھی بھاتے ہیں۔

<p>أَفَلَا يُبَصِّرُونَ ﴿٢﴾ وَ يَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ کیا فیکر وہ ہے جبکہ نہیں؟ اور یہ پوچھتے ہیں کہ یہ کتنے فتح کب تھے</p>
<p>إِنْ كُنْتُمْ صَدِيقِينَ ﴿٣﴾ قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمُونَ اگر کوئی صدقہ کرنے کے لیے دین کا فتح کے لیے کافی رہے تو اپنے لامان لانا۔</p>
<p>كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنَظَّرُونَ ﴿٤﴾ فَاعْرِضْ نہیں کافر اور اپنے ایمان کو اپنے لامان لانا۔ اس لیے اس سے آپ اپنے راجحہ کیجیے</p>
<p>عَنْهُمْ وَأَنْتَظِرْ إِنَّهُمْ مُنْتَظَرُونَ ﴿٥﴾ اور معمتنگیر رہیجیے۔ یعنی انہیں اپنے لامان لے لیجیے۔</p>
<p style="text-align: center;">رَبُّهُمْ سُوْلَةُ الْحَرَابِ بِدِيْنِهِمْ (۹۰) (۳۳)</p> <p>۹۰ آیاتہا ۳۳ آیاتہا</p> <p>اوہر ۶ رुک్وٰع ہے سوڑاے احمد اب محدثین میں ناجیل ہوئے عس میں ۷۳ آیاتے ہے</p>
<p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٦﴾ پڑھتا ہے اخلاق کا نام لے کر جو بذا مہر بنا، نیحاۃت رحمہم والہا ہے</p>
<p>يَا يَاهَا النَّىٰ أتَقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعُ الْكُفَّارِينَ وَالْمُنَفِّقِينَ اپنے نبھی (سلسلہ اخلاق اعلیٰ و سلسلہ احتیاط)۔ آپ اخلاق سے احتیاط اور کافیوں کو کہنا نہ مانیجیے۔</p>
<p>إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْمًا حَكِيمًا ﴿٧﴾ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَى إِلَيْكَ یعنی اخلاق کا حکیم ہے اور اپنے حکیمی کا اپنے ایک ایسا اخلاق کا مثال دے جائیں جو آپ کی ترکیب آپ کے رب کی</p>
<p>مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ حَبِيبًا ﴿٨﴾ ترکیب سے وہی کیا جا رہا ہے۔ یعنی اخلاق کو تعمیر کرنے والے ایسا اخلاق کا مثال دے جائیں جو آپ کے رب کی</p>
<p>وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفِي بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٩﴾ مَا جَعَلَ اور آپ اخلاق پر توارکوں کیجیے۔ اور اخلاق کا راستہ کافی ہے۔ اخلاق نے کسی</p>
<p>اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبِيْنِ فِي جَوْفِهِ وَمَا جَعَلَ شاہس کے سینے میں دو ہیں نہیں بنائے۔ اور تعمیری</p>
<p>أَزْوَاجَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ تُظَهِّرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَتِكُمْ بیویوں کو جن سے تعمیر کرتے ہوں اس کو تعمیری مانے نہیں بنایا۔</p>
<p>وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ذِلِّكُمْ قَوْلُكُمْ اور تعمیری میں بولے بٹوں کو تعمیری ہکیکی بٹے نہیں بنایا۔ یہ تعمیری اپنے میں سے کہی ہوئی</p>

بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ۝

بातें हैं। और अल्लाह उक केरता है और वो सीधे रास्ते की रहनुमाई करता है।

أَدْعُوهُمْ لِإِبَارِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنْ

तुम उन को उन के बाप दादा की तरफ मन्सूब कर के पुकारो, ये अल्लाह के नजदीक ज्यादा ईन्साफ वाली थी। हिंदू अगर

لَمْ تَعْلَمُوا أَبَاءَهُمْ فَأَخْوَانَكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيْكُمْ

तुम उन के बाप दादा को नहीं जानते तो वो दीन में तुम्हारे भाई हैं और तुम्हारे आजादकरण गुलाम हैं।

وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَاطُتُمْ بِهِ ۝

और तुम पर कोई हरेक नहीं है उस में जो तुम गलती कर बैठो,

وَلَكِنْ مَا تَعْمَدُتُ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا

लेकिन वो जिस का तुम हिल से ईरादा करो। (ये गलत है।) और अल्लाह बधाने वाला,

رَحِيمًا ۝ أَلَّتِيْ أَوْلَى بِالْمُؤْمِنِيْنَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ

निष्ठायत रहम वाला है। ये नभी ईमान वालों पर उन की जानों से भी ज्यादा उक रखते हैं,

وَأَرْوَاجُهُ أُمَّهُتُهُمْ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَى

और नभी की बीवियां उन की माँओं हैं। और रिश्तेदार उन में से एक दूसरे के ज्यादा हक्कदार

بِعَضٍ فِي كِتَبِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُهَجِّرِيْنَ

हैं अल्लाह की किताब में ईमान वालों से और मुहाजिरीन से,

إِنَّ تَفْعَلُوا إِلَيْ أُولَيْكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَلِكَ

मगर ये के तुम अपने दोस्तों के साथ उक के मुताबिक कोई मुआमला करो। ये

فِي الْكِتَبِ مَسْطُورًا ۝ وَإِذَا أَخْذَنَا مِنَ النَّبِيِّنَ

किताब में लिखा हुवा है। और जब हम ने अभिया से उन का

مِيَثَاقُهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُّوْجَ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى

अहं लिया और आप से और नूह और ईश्वारीम और मूसा

وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخْذَنَا مِنْهُمْ مِيَثَاقًا عَلِيِّظًا ۝

और ईसा ईज्ञे मरयम (अलयहिमुस्लाम) से और हम ने उन से पुण्यता अहं लिया।

لَيَسْأَلَ الصَّدِيقِيْنَ عَنْ صَدْقِهِمْ وَأَعَدَ لِلْكُفَّارِيْنَ

ताके अल्लाह सच्चों से उन की सच्चाई के मुतालिक सवाल करे। और अल्लाह ने काफ़िरों के लिये दर्दनाक

عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١﴾ يَا إِيَّاهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ

અજાબ તૈયાર કર રખા છે. એ ઈમાન વાલો! તુમ યાદ કરો અલ્લાહ કી ઉસ નેઅમત કો

عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتُكُمْ جُنُودٌ فَارْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا

જો તુમ પર હે જબ તુમ્હારે પાસ લશકર આએ, ફિર હમ ને ઉન પર તૂણાની હવા

وَجُنُودًا لَمْ تَرُوهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢﴾

ઓર ઐસે લશકર ભેજે જિન કો તુમ ને નહીં દેખા. ઓર અલ્લાહ તુમ્હારે આમાલ દેખ રહે થે.

إِذْ جَاءُوكُمْ مِنْ فُوقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ

જબ વો તુમ્હારે પાસ આએ તુમ્હારે ઉપર સે ઓર તુમ્હારે નીચે સે

وَإِذْ رَأَغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَطَنَّوْنَ

ઓર જબ કે આંખે ફટી કી ફટી રહ ગઈ ઓર દિલ હલક તક પહોંચ ગયે ઓર તુમ ને અલ્લાહ કે

بِاللَّهِ الظُّنُونَا ﴿٣﴾ هُنَالِكَ ابْتَلَى الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا

સાથ તરફ તરફ કુ ગુમાન કિયે. ઉસ વકત ઈમાન વાલે આગમાએ ગયે ઓર

زُلْزَالٌ شَدِيدٌ ﴿٤﴾ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ

ઉન્હેં સખ્ત હિલા દિયા ગયા. ઓર જબ મુનાફિક મર્દ ઓર વો જિન કે દિલોં મેં

فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ

મર્જ હુ કેહને લગે હમ સે અલ્લાહ ને ઓર ઉસ કે રસૂલ ને જો વાદા કિયા થા

إِلَّا غُرُورًا ﴿٥﴾ وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَأْهُلُ

વો ધોકા હી થા. ઓર જબ ઉન મેં સે એક જમાઅત કેહ રહી થી કે એ યસરિબ

يَشْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ

વાલો! તુમ્હારે લિયે ઠેરેને કી જગ્યા નહીં હે, તો વાપસ લૌટ જાઓ. ઓર ઉન મેં સે એક જમાઅત નબીએ અકરમ

مِنْهُمُ النَّبِيُّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ

(સલલલાહુ અલયહી વ સલલમ) સે ઈજાત તલબ કર રહી થી, વો કેહ રહી થી કે યકીનન હમારે ઘર ખાલી પડે હે,

بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿٦﴾ وَلَوْ دُخَلَتْ

હાલાંકે વો ખાલી નહીં થે. વો સિઝ ભાગના ચાહતે થે. ઓર અગર (યે લશકર)

عَلَيْهِمْ مِنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُلِلُوا الْفِتْنَةَ لَا تَوْهَا

મદીના કે અતરાફ સે ઉન પર દાખિલ હો કર ઉન સે કુઝ કા મુતાલબા કરે તો વો કુઝ કર લેંગો,

وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا ۚ وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا

और उस में सिफ्ट थोड़ी ही है करेंगे। यकीनन उन्होंने ने अल्लाह से उस

اللَّهُ مِنْ قَبْلُ لَا يُولُونَ الْأَدْبَارَ وَكَانَ عَمْدُ اللَّهِ

से पेहले भी वादा किया था कि पीठ फेर कर नहीं भागेंगे। और अल्लाह के अहंका

مَسْؤُلًا ۖ قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِنْ فَرَّتُمْ

झूर सवाल किया जाएगा। आप फरमा दीजिये कि तुम्हें भागना हरिगिल नक्ष नहीं होगा। अगर तुम भागेंगे

مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا لَا تُمْتَعِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ۖ

मौत से या कत्ल से और उस वक्त तो शाहदा नहीं उठा सकोगे भगव थोड़ा।

قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ

आप फरमा दीजिये कि कौन है जो तुम्हें बचाएगा। अल्लाह से अगर अल्लाह तुम्हारे साथ भुराई का

سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ

ईरादा करे या तुम पर मेहरबानी का ईरादा करे? और वो अपने लिये अल्लाह के अलावा

مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۖ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ

कोई कारसाझ और मददगार नहीं पाएंगे। यकीनन अल्लाह ने मालूम कर लिया है तुम में से रोकने

مِنْكُمْ وَالْقَابِلُونَ إِلَخْوَانِهِمْ هَلْمَ رَبِّنَا ۖ

वालों को और अपने भाईयों से केहने वालों को कि तुम हमारे पास आ जाओ।

وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ۖ أَشَحَّهُ عَلَيْكُمْ

और वो खुद लड़ाई में नहीं आते भगव थोड़ा। तुम पर बधीली करते हुवे।

فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتُهُمْ يَنْظَرُونَ إِلَيْكَ تَدْوُرُ

झूर जब खौफ आता है, तो आप उन को देखोगे कि वो आप की तरफ तक रहे हैं, उन की आंखें

أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُعْشِي عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۖ

घूम रही हैं उस शाखे की तरफ जिस पर मौत की गशी तारी हो।

فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِالسِّنَةِ حَدَادٍ أَشَحَّهُ

झूर जब खौफ चला जाता है तो वो आप को तेज़ जबानों से ताने देते हैं माल पर

عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَاحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ ۖ

लालच करते हुवे। ये इमान ही नहीं लाए, झूर अल्लाह ने उन के आमाल छबत कर दिये।

وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ۝ يَحْسَبُونَ الْحَزَابَ

और ये अल्लाह पर आसान हैं। वो समजते हैं कि लशकर अभी

لَمْ يَذْهَبُوا ۚ وَإِنْ يَأْتِ الْحَزَابُ يَوْدُوا لَوْ أَنَّهُمْ

गये नहीं। और अगर लशकर आ जाएं तो वो चाहेंगे कि काश के वो

بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنْبَاءِكُمْ

(बाहर) देहातियों में रेहते, तुम्हारी खबरों के मुताबिलक पूछते रहते.

وَلَوْ كَانُوا فِيهِمْ مَا قَتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا ۝ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ

और अगर वो तुम में होते भी तो किताल न करते मगर थोड़ा। यकीनन अल्लाह के

فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ ۝ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ

रसूल में बेहतरीन नमूना है उस शख्स के लिये जो अल्लाह और आजिरी दिन से

وَالْيَوْمَ الْآخِرِ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ۝ وَلَهَا رَأْ الْمُؤْمِنُونَ

उम्मीद रखता है और अल्लाह को बहोत जयादा धारा करता है। और जब इमान वालों ने

الْحَزَابَ ۝ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ

लशकर देखे, तो उन्होंने कहा कि ये वो हैं जिस का अल्लाह और उस के रसूल ने हम से वादा किया था

وَ صَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ ۝ وَمَا زَادُهُمْ إِلَّا إِيمَانًا

और अल्लाह और उस के रसूल ने सच्चा वादा किया था। और उस यीज ने उन को इमान और ताबेदारी में

وَ تَسْلِيمًا ۝ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا

बहुत हिया है। इमान वालों में से ऐसे भई हैं जिन्होंने सच कर दिखाया

مَا عَاهَدُوا اللَّهُ عَلَيْهِ ۝ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَى نَحْبَةً وَمِنْهُمْ

वो अहृषि जो उन्होंने अल्लाह से किया था। किर उन में से कुछ वो हैं जिन्होंने अपना किया पूरा कर दिया और उन में

مَنْ يَتَنَظَّرُ ۝ وَمَا بَدَلُوا تَبْدِيلًا ۝ لِيَجِزِيَ اللَّهُ

से कुछ वो हैं जो मुन्तजिर हैं। और उन्होंने कोई तफ्दीली नहीं की। ताकि अल्लाह सच्चों को

الصَّدِيقِينَ بِصَدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنْفِقِينَ إِنْ شَاءَ

उन की सच्चाई का बहला है और मुनाफ़िकों को अगर वो चाहे तो अजाब है

أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ۝ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ۝

या उन की तौबा कर्बुल करे। यकीनन अल्लाह बधाने वाला, निषायत रहम वाला है।

وَرَدَ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا حَيْرًا وَكَفَى

और اخلاقاً ने काफिरों को केर हिया अपने गुस्से में भरे हुवे, वो कोई ऐर न ले जा सके. और اخلاقاً

اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقَتَالٌ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿١٠﴾

ईमान वालों की तरफ से किताब के लिये काफ़ी हो गया. और अखलाह कुप्पत वाला, जबरदस्त है.

وَأَنْزَلَ اللَّذِينَ طَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكُبَرِ

और ऐहले किताब में से जिन्हों ने उन की मदद की थी उन के किलओं से उन को

مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَدَّفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتَلُونَ

नीचे उतारा और उन के कुलूब में रौब डाल हिया, एक जमाअत को तुम कत्ल कर रहे थे

وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿١١﴾ وَأُورْتَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارُهُمْ

और एक जमाअत को तुमकेरी बना रहे थे. और अखलाह ने तुम्हें उन की जमीन का वारिस बनाया और उन के घरों और उन

وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطْؤُهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ

के भालों का वारिस बनाया, और ऐसी जमीन का तुम्हें वारिस बनाया जिस को तुम ने अभी रौंदा नहीं. और अखलाह

شَيْءٌ قَدِيرًا ﴿١٢﴾ يَأْيِهَا التَّبَّيْ قُلْ لِإِنْ رَوَاجِهَ

हर चीज पर कुदरत वाला है. ऐ नभी! आप फरमा दीजिये आप की भीवियों से के अगर

إِنْ كُنْتَنَّ تُرْدَنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِيَّهَا فَتَعَالَيْنَ

तुम हुन्यवी जिन्हीं और उस की जीनत चाहती हो, तो तुम आओ,

أَمْتَعْكُنَّ وَ أَسْرِحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿١٣﴾ وَإِنْ كُنْتَنَّ

मैं तुम्हें मताए हुन्या हे हूँ और मैं तुम्हें अच्छी तरह छोड़ हूँ. और अगर तुम

تُرْدَنَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالدَّارُ الْآخِرَةُ فَإِنَّ اللَّهَ

अखलाह और उस के रसूल और दारे आधिरत चाहती हो तो यकीन अखलाह ने

أَعَدَ لِلْمُحْسِنِينَ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤﴾ يُنِسَاءَ النِّبِيِّ

तुम में से नेकी करने वालियों के लिये अजरे अजीम तैयार कर रखा है. ऐ नभी की भीवियो!

مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ يُضَعَّفُ لَهَا

तुम में से जो भी खुली बोहयाई करेगी, तो उसे दोहरा

الْعَدَابُ ضَعْفَيْنِ ﴿١٥﴾ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا

अजाब हिया जाएगा। और ये अखलाह ५२ आसान हैं.